

Aktuelt nå

"Bestemors fang" er kjent for de fleste av oss. Ikke minst Alf Prøysen har udødeliggjort begrepet i sin diktning. Bestemors fang er det trygge, rause og romslige som trøster når barna er lei seg og roer ned når de er redde. Det er et fang breddfullt av omsorg, glede, varme og godsaker.

I tidligere tider var det ikke alle barn forunt å ha besteforeldre i live. Men lykkelige var de som hadde bestemor og bestefar innen rekkevidde. Når hverdagens travelhet tok foreldrene, var varmen, roen, brødkiva og melkeglasset å finne på bestemors kjøkken. I dag har bestemor stresskoffert og slalåmski og drar på forretningsreise til Sør-Amerika. Men hun har vel fremdeles bestemors fang?

De fleste av oss har venner og naboer som kombinerte småbarnsstell med aktivt arbeid utenfor hjemmet. Mennesker som for alvor oppdaget småbarnstidens gleder og dype verdi først da den var i ferd med å ta slutt. Etter en tid får de barnebarn, og nå bryter det løs følelser og begeistring som utenforstående bare rister på hodet og ler av. Samtidig er altså de nybakte besteforeldre yrkesaktive, de trener til Birkebeineren og studerer kunsthistorie i Praha.

Vi har lite forskning om forholdet mellom barnebarn og besteforeldre i det moderne Norge. Det er et område belagt med myter grunnlagt på vår egen barndoms opplevelser og lengsler. Dette nummer av BARN presenterer en liten undersøkelse av ungdommers forhold til besteforeldre. Forskning om barns forhold til slekt og store familienettverk er viktig i et samfunn der mange familier går i oppløsning, der det er stor mobilitet og der århundrelange tradisjoner ser ut til å være i rask endring. Der julekvelden før var med mor, far og besteforeldre og

andre dag jul var middag hos tante, der feires nå jul på Kanariøyene med far og hans nye samboer.

Besteforeldre hadde tidligere en betydelig plass som "daginstitusjon" for barn med utarbeidende foreldre. I dag bygger vi ut institusjoner for barn med heldagstilbud fra andre leveår. Staten utvider stadig sitt tilbud til småbarnsforeldre med lengre fødselspermisjoner og tidskontoordninger. Men hva gjør næringslivet? Er arbeidslivet tilpasset foreldre med små barn? Dette er tema for et nordisk prosjekt som ledes av Norsk senter for barneforskning. Prosjektet omtales av Tora Korsvold i dette nummer av BARN.

Temaet tas også opp på konferansen "Hvem bestemmer barns hverdag?" som arrangeres i Trondheim 29.-30. mai 1995. Konferansen setter søkelys på 6-10 åringer i relasjon til familie, arbeidsliv og tilsynsordninger. Dersom noen av leserne er interessert i å delta kan de ta kontakt med NOSEB. Program for konferansen er gjengitt på side 103.

Red.